

Verhogen vaccinatiegraad in Zuid-Limburg

Raadsbijeenkomst Heerlen

19 november 2025

Vivian Claessen	Algemene gezondheidszorg
Mieke Steenbakkers	Algemene gezondheidszorg
Kirsten Pijls	Jeugdgezondheidszorg
Kim van der Zander	Jeugdgezondheidszorg
Manon Souren	Directie & Bestuursbureau

Inhoudsopgave

- Waarom vaccineren belangrijk is
- Het RVP & de rol van de GGD
- Vaccinatiegraad & Zuid-Limburg
- Oorzaken van de daling
- Actuele ontwikkelingen
  - Vaccinatiegedrag begrijpen
  - Fijnmazige en doelgroepgerichte aanpak
  - Inzet extra personeel en faciliteiten

Het belang van vaccineren

Vaccineren stimuleert de (volks)gezondheid

- Voorkomt verspreiding van **ernstige infectieziekten**
- Vermindert het aantal zieke mensen en **ziekenhuisopnames**
- Beschermt **kwetsbare groepen**
- Draagt bij aan **groepsbescherming**

De rol van de GGD bij vaccinatie

- Afdeling Jeugdgezondheidszorg (JGZ)
  - Zwangeren en jeugd (18-)
- Afdeling Algemene Gezondheidszorg (AGZ)
  - Vaccinatie voor specifieke doelgroepen (18+), crisisuitbraken en bron- en contactonderzoek

Vaccinatiegraad in Zuid-Limburg

- Vaccinatiegraad daalt en ligt in bijna alle gemeenten onder de **kritische grens van 95%**
- Vaccineren is niet meer vanzelfsprekend
- Door reizen en toenemende mobiliteit verspreiden infectieziekten zich snel. Daardoor neemt het risico op uitbraken toe.

Vaccinatiegraad peuters blijft dalen in Zuid-Limburg

Maura Laarman 24 juni 2024, 20:21 • Aangepast 25 juni 2024, 10:50 •
4 minuten leestijd

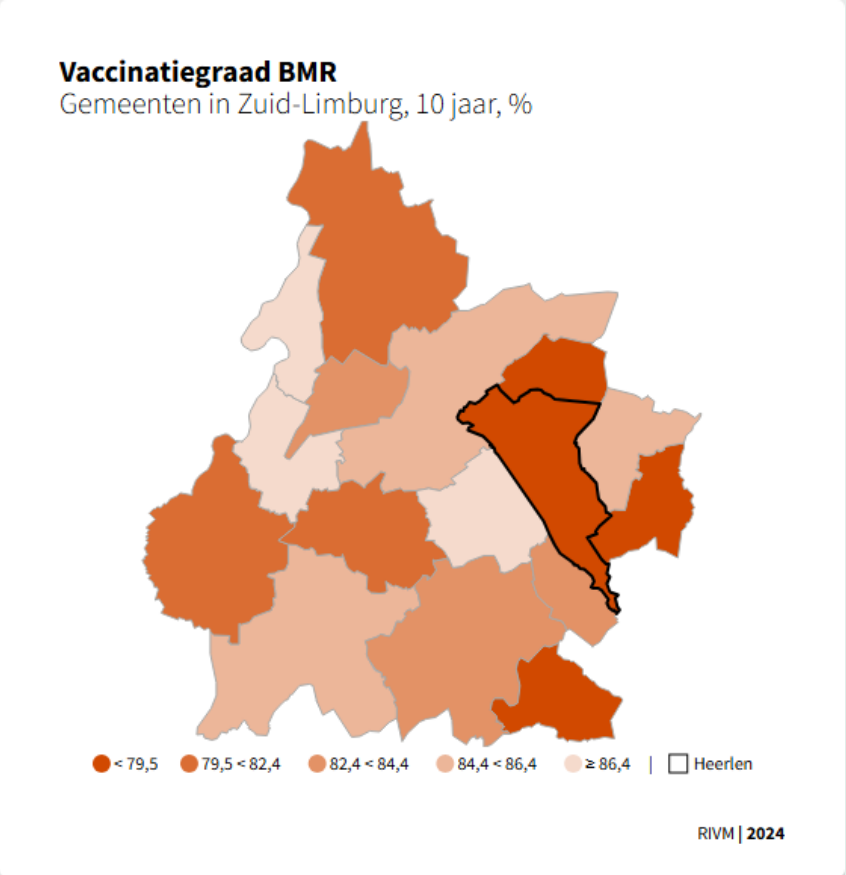
Kinkhoest rukt op in Limburg: in midden en noorden van provincie nu al meer meldingen dan in heel 2023

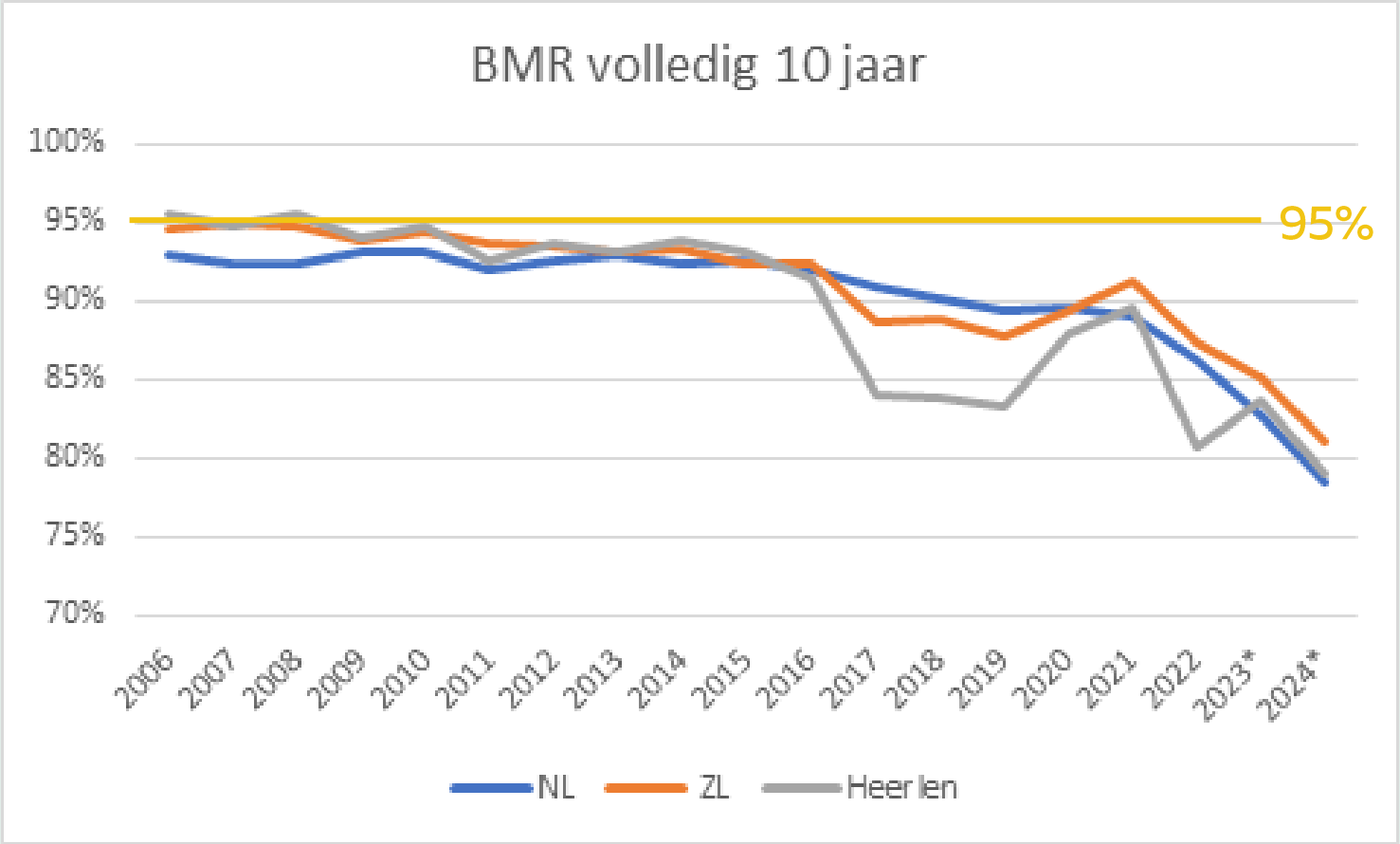

Kinkhoest is vooral voor baby's gevaarlijk. — © Getty Images

Thema's - Vaccinatiegraad - Zuid-Limburg

Vaccinatiegraad BMR*, 10 jaar

*BMR = Bof, Mazelen, Rode hond

Thema's - Vaccinatiegraad - Zuid-Limburg

Vaccinatiegraad BMR, 10 jaar

per postcode gebied

	2020	2021	2022	2023	2024
Heerlen	**85%-90%**	**90%-95%**	**< 85%**	**< 85%**	**< 85%**
Wijk 10 Maria Gewanden en Terschuren	85% - 90%	90% - 95%	< 85%	85% - 90%	< 85%
Wijk 11 Mariarade, Wijk 12 Hoensbroek-De Dem	85% - 90%	85% - 90%	< 85%	< 85%	< 85%
Wijk 13 Nieuw Lotbroek, Wijk 14 De Koumen	85% - 90%	85% - 90%	< 85%	< 85%	< 85%
Wijk 20 Vrieheide-De Stack, Wijk 22 Heksenberg, Wijk 23 De Hei	85% - 90%	85% - 90%	< 85%	< 85%	< 85%
Wijk 21 Heerlerheide-Passart, Wijk 24 Rennemig-Beersdal	85% - 90%	90% - 95%	< 85%	< 85%	< 85%
Wijk 30, Zeswegen-Nieuw Husken, Wijk 31 Schandelen-Grasbroek, Wijk 35 Woonboulevard-Ten Esschen	< 85%	85% - 90%	< 85%	90% - 95%	< 85%
Wijk 32 Meezenbroek-Schaesbergerveld	< 85%	85% - 90%	< 85%	< 85%	< 85%
Wijk 33 Heerlen-Centrum, Wijk 34 Eikenderveld	85% - 90%	< 85%	< 85%	< 85%	< 85%
Wijk 36 Welten-Benzenrade	95% - 100%	90% - 95%	85% - 90%	90% - 95%	85% - 90%
Wijk 37 Bekkerveld, Wijk 38 Caumerveld-Douve Weien	90% - 95%	90% - 95%	< 85%	90% - 95%	90% - 95%
Wijk 39 Molenberg	< 85%	85% - 90%	< 85%	< 85%	< 85%
Wijk 40 Heerlerbaan-Centrum, Wijk 41 Heerlerbaan-Schil	90% - 95%	90% - 95%	< 85%	85% - 90%	< 85%
Wijk 42 De Beitel*					

Redenen voor vaccinuitstel

- **Succes van het RVP:** door het verdwijnen van veel ziekten is het besef van de risico's verminderd.
- **Geloofsovertuiging:** bijvoorbeeld binnen de Biblebelt of antroposofische gemeenschappen.
- **Wantrouwen:** toenemend wantrouwen richting overheid en officiële informatiebronnen.
- **Desinformatie:** de snelle verspreiding van misleidende informatie via sociale media.
- **Prikangst of praktische drempels:** angst voor naalden of praktische redenen (reisafstand, vergeten, drukte, verhuizing).

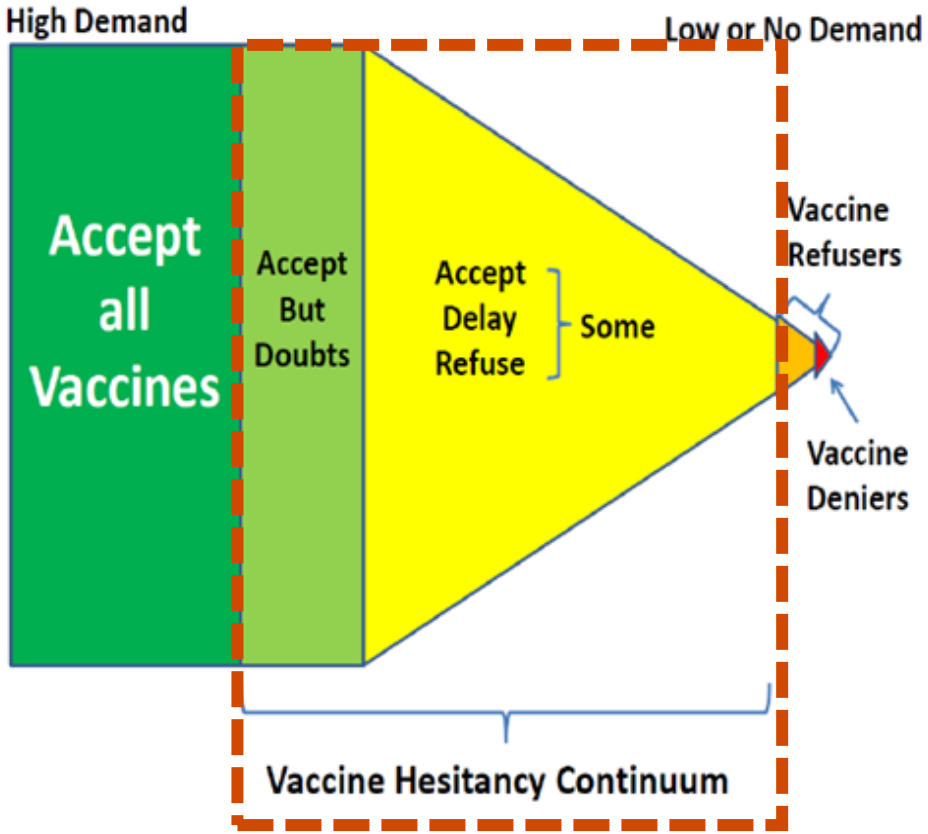
- Lokaal onderzoek door clusters Jeugdgezondheidszorg en Algemene Gezondheidszorg in samenwerking met de Academische Werkplaats Publieke Gezondheid Mosa

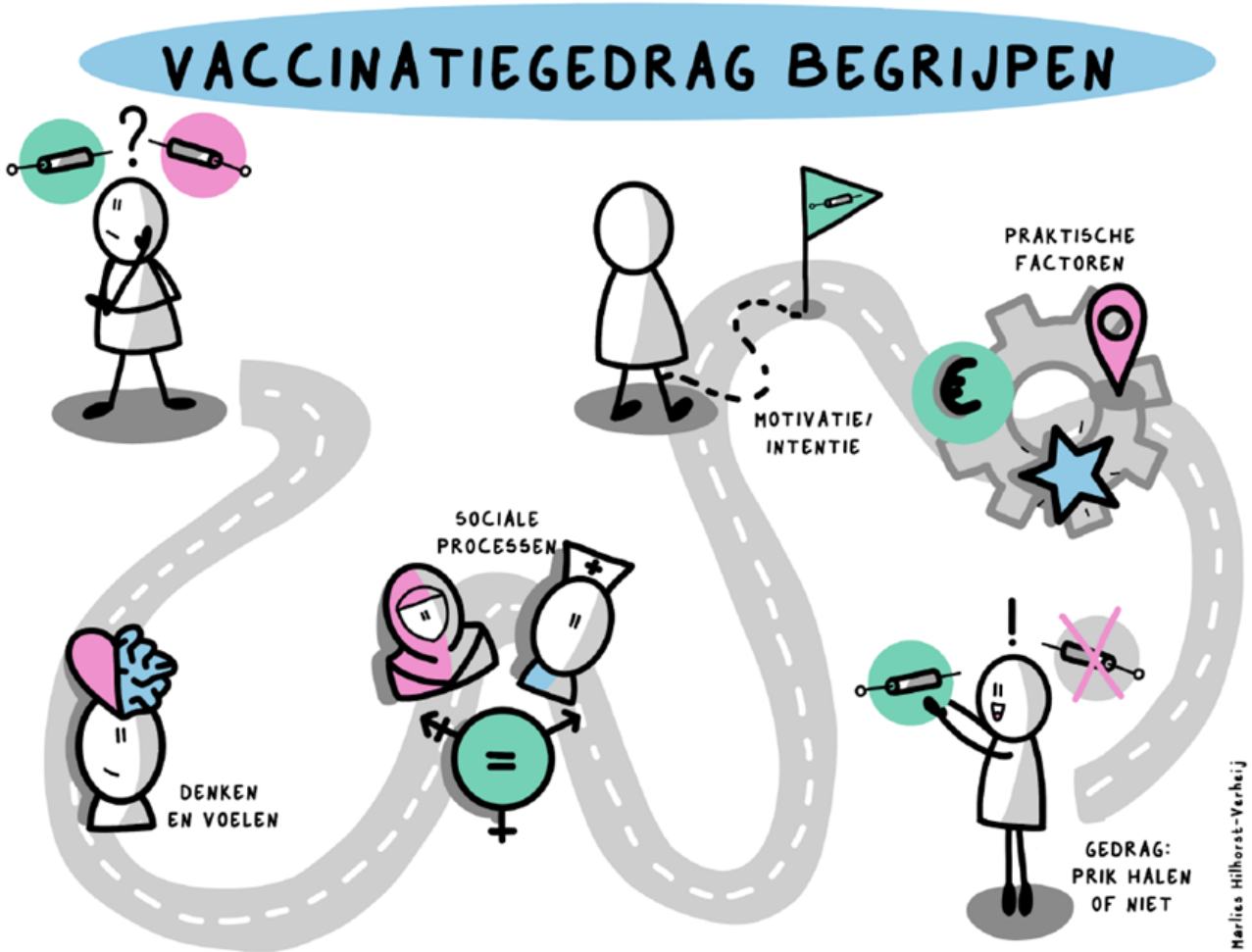
Actuele ontwikkelingen

- Onderzoek naar redenen om vaccinatiegedrag beter te begrijpen (o.a. MICK studie, BorderVax studie)
- Inzet van extra personeel en faciliteiten om vaccinatiegraad te verhogen (mbv tijdelijke (subsidie)middelen)

- Vaccinatiecentrum 01-01-2026
- Covid-19 najaarscampagne 2025
- Gordelroosvaccinatie?

High Demand
Low or No Demand
Accept all Vaccines
Accept But Doubts
Accept
Delay
Refuse
Some
Vaccine Refusers
Vaccine Deniers
Vaccine Hesitancy Continuum

VACCINATIEGEDRAG BEGRIJPEN
PRAKTISCHE FACTOREN
MOTIVATIE/ INTENTIE
SOCIALE PROCESSEN
DENKEN EN VOELEN
GEDRAG: PRIK HALEN OF NIET
Marlies Hilhorst-Verheij

Actielijnen

1. Praktische factoren

Verbeteren van toegang en zichtbaarheid

2. Denken en voelen

Met een doelgroepgerichte aanpak meer (ouders van) kinderen en jeugdigen bereiken

3. Sociale processen

Vertrouwen versterken via samenwerking met netwerkpartners en sleutelfiguren

Voorstel interventies

Actielijn 1: Praktische factoren

Verbeteren van toegang en zichtbaarheid

- Optimaliseren bereikbaarheid en toegankelijkheid vaccinaties:
  - Groepsvaccinaties in 2026 in extra locatie binnen de gemeente aanbieden
  - Voorafgaand de doelgroep hierover informeren via posters op zichtbare/bekende plekken in de wijk

GGD in gesprek met gemeente Heerlen

Actielijn 1: Praktische factoren

Verbeteren van toegang en zichtbaarheid

- Extra vaccinatielocatie in Heerlen Noord tijdens vaccinatieronde najaar 2026:
  - met OV naar Kerkrade kan praktische bezwaren opleveren
  - gebied met relatief veel ongevaccineerde kinderen
- Gecombineerd met extra informatievoorziening.

Voorstel interventies

Actielijn 2: Denken en voelen

Met een doelgroepgerichte aanpak meer (ouders van) kinderen en jeugdigen bereiken

Ouders die vragen hebben of twijfelen over de BMR en/of HPV-vaccinatie:

- Telefonisch contact opnemen met ouders die geen gebruik hebben gemaakt van de groepsvaccinatie voor hun schoolgaande kind in 2026 en reden afwezigheid navragen:
  - Praktische reden: individuele afspraak inplannen op vaccinatiespreekuur
  - Vragen over vaccinatie: uitnodigen voor een gesprek met mogelijkheid direct te vaccineren

Subsidieoproep: verhogen van HPV-vaccinatiegraad

- **ZonMw** subsidieoproep: €500.000 per aanvraag, uitslag dec 2025
- Samenwerking met GGD Hollands Noorden

- **Verhogen HPV-vaccinatiegraad door interventies:**

1. SMS-herinnering voorafgaand aan groepsvaccinatie
2. Telefonisch contact bij afwezigheid:

Aanbieden gesprek met verpleegkundige of vaccinatie-afspraak

Meten van effect op vaccinatiegraad en in kaart brengen voor welke groepen de interventies effectief zijn

Vaccinatiecentrum

- Per 1-1-2026 opent GGD ZL een eigen vaccinatiecentrum
- Aanbod: reizigersvaccinaties, beroepsvaccinaties en vaccinaties op maat
- Biedt kansen om burgers beter te beschermen en beter met ze in contact te zijn, nu een uitvoerende poot die sterker is, daardoor beter reageren op uitbraak

Covid-19 najaarscampagne

- Landelijke vaccinatiegraad 2024: **46,6%**
- Vaccinatiegraad ZL: **41%**
- Vaste priklocaties in Maastricht, Heerlen, Geleen en Wijlre
- **Doelgroepgerichte aanpak:** extra locatie geopend in Vaals en gecombineerd vaccinatiemoment in Kerkrade-West

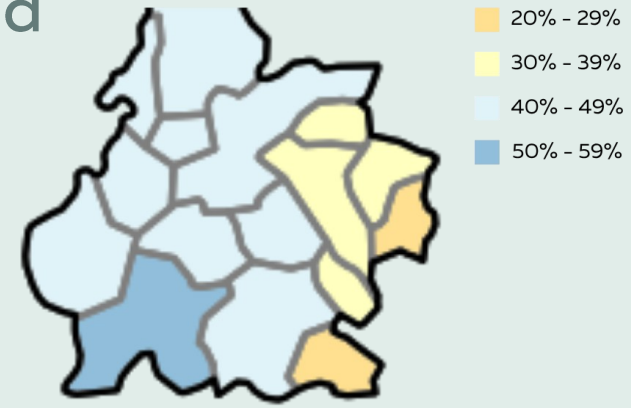

Fig 1. Vaccinatiegraad coronaprik binnen de najaarsronde van 2024, 60 jaar en ouder, per gemeente. (Bron: CIMS)

Samen aan zet

Vaccineren is een keuze, maar ook een **kans** → om onze inwoners te **beschermen**, onze gemeenschappen **sterker** te maken en **vertrouwen** te herstellen.

- Het verhogen van de vaccinatiegraden vraagt samenwerking over beleidsterreinen heen
- Fijnmazige en doelgroepgerichte aanpak vraagt lokale oplossingen
- Experimenteren met tijdelijke (subsidie)middelen om in ZL kennis en ervaring op te doen en de werkwijze waar nodig te versterken

Samen maken we Zuid-Limburg gezonder!

Bedankt voor uw aandacht!